LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
DIREKTORIUS

SPRENDIMAS
DĖL FINANSINIŲ PASLAUGŲ REKLAMOS GAIRIŲ PAKEITIMO

2013 m. balandžio 2 d. Nr. 241-66
Vilnius

1. P a k e i č i u Finansinių paslaugų reklamos gaires, patvirtintas Lietuvos banko Priežiūros tarnybos direktoriaus 2012 m. rugsėjo 5 d. sprendimu Nr. 241-75 „Dėl Finansinių paslaugų reklamos gairių patvirtinimo“:

1.1. Papildau 2 punktą šia pastraipa:

„Vartojimo kredito gavėjų mokumo vertinimo ir atsakingojo skolinimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos banko valdybos 2013 m. kovo 19 d. nutarimu Nr. 03-62 (Žin., 2013, Nr. 30-1519), (toliau – Vartojimo kredito gavėjų mokumo vertinimo ir atsakingojo skolinimo nuostatai).“

1.2. Papildau šiuo nauju 56 punktu (buvusį 56 punktą laikau 57 punktu):

„**56. Vartojimo kredito reklamoje neturėtų būti skatinamas neatsakingas vartotojų skolinimasis.**

Komentaras

Vartojimo kredito įstatymo 8 str. 1 d. įtvirtinta pareiga kredito davėjui vadovautis atsakingojo skolinimo principu ir įvertinti kredito gavėjo mokumą prieš sudarant kredito sutartį. Vadovaujantis Vartojimo kredito gavėjų mokumo vertinimo ir atsakingojo skolinimo nuostatų 6 p., atsakinguoju skolinimu laikoma tokia vartojimo kredito davėjų vykdoma skolinimo veikla, kai teikiant vartojimo kreditus laikomasi tam tikrų nuostatų, sudarančių prielaidas tinkamai įvertinti vartojimo kredito gavėjo mokumą ir užkertančių vartojimo kredito gavėjui galimybę prisiimti pernelyg didelę finansinių įsipareigojimų naštą. Vartojimo kredito gavėjų mokumo vertinimo ir atsakingojo skolinimo nuostatų 8 p. taip pat įtvirtintas draudimas skatinti neatsakingą skolinimąsi.

Vertinant, ar vartojimo kredito reklamoje yra skatinamas neatsakingas skolinimasis, turėtų būti atsižvelgiama, kaip konkrečioje reklamoje pateikiama informacija apie vartojimo kredito sutarties sąlygas, pareigą grąžinti kreditą ir kita vartotojui svarbi informacija. Kitaip tariant, vartojimo kredito reklamoje pateikiama informacija turėtų būti objektyvi, leidžianti vartotojui priimti ekonomiškai pagrįstus sprendimus.

Sprendimą sudaryti ar nesudaryti vartojimo kredito sutartį vartotojai turėtų priimti įvertinę savo galimybes grąžinti kreditą, todėl reklamoje neturėtų būti teiginių, kuriais, pavyzdžiui, *žadama suteikti kreditą visiems, neįvertinus vartotojo finansinės padėties, gaunamų pajamų, turimų kitų įsiskolinimų ir pan.*

Atsakingojo skolinimo principą atitinkančioje reklamoje taip pat neturėtų būti skatinamas „svajonių finansavimas“, kai skatinama paimti kreditą, nors jis galbūt vartotojui nėra būtinas, pavyzdžiui, *siūlant už skolintus pinigus įsigyti tam tikrų pirkinių ar paslaugų „dabar“, nors tam ir nėra finansinių galimybių, o galvoti, kaip reikės grąžinti kreditą, „vėliau“ ir pan.*

Vartojimo kredito reklamoje vartotojams taip pat neturėtų būti siūloma nauda, nesusijusi su vartojimo kredito sutartimi, pavyzdžiui, *siūlomos tam tikros dovanos, prizai ir pan.* Siūlant

papildomą naudą, nesusijusią su kredito sutartimi, paprastai siekiama padidinti vartojimo kredito patrauklumą vartotojams, tačiau tuo pačiu gali būti paveikiamas vartotojo ekonominis elgesys – vartotojas gali sudaryti kredito sutartį būtent dėl tam tikros papildomos naudos ir neįvertinti sudarytos kredito sutarties sąlygų bei pasekmių.

Netinkama praktika taip pat laikytini atvejai, kai reklamoje siūloma papildoma nauda už kitų vartotojų įtraukimą, pavyzdžiui, *vartotojas, atvedęs kitą asmenį, kuris sudaro vartojimo kredito sutartį, gauna dovaną, piniginį paskatinimą ar pan.*

Pažymėtina, kad papildomos naudos, nesusijusios su kredito sutartimi, siūlymas vartojimo kredito reklamoje ne visais atvejais gali turėti poveikį vartotojo ekonominiam elgesiui. Atsakingojo skolinimo principas nebūtų pažeistas, jeigu siūlant tam tikrą papildomą naudą vartotojas nėra skatinamas neatsakingai skolintis, pavyzdžiui, *tokios skatinimo sistemos taikomos siekiant stiprinti klientų lojalumą konkrečiam finansinių paslaugų teikėjui (nuolatinės partnerystės ar lojalumo programos ir pan.).* Arba, pavyzdžiui, *papildomos naudos siūlymas kreditinių mokėjimo kortelių reklamoje yra susijęs su atsiskaitymų negrynaisiais pinigais skatinimu ir pan.*“

2. N u s t a t a u, kad šis sprendimas įsigalioja 2013 m. liepos 1 d.

Direktorius Vytautas Valvonis